

INSTRUKCIJA Nr.1-8

DROŠĪBAS TEHNIKAS NOTEIKUMIEM ĶĪMIJAS KABINETĀ (SKOLĒNIEM)

1. Strādājot laboratorijas un praktiskos darbus kabinetā, esiet piesardzīgi, ievērojiet kārtību un tīrību darba vietā, izpildiet drošības tehnikas noteikumus.

1. Pirms darba sākuma:

- noskaidrojiet eksperimentā paredzēto darba kārtību un izpildīšanas noteikumus;
- pārbaudiet eksperimentam domāto ierīču, trauku un citu priekšmetu stāvokli;
- darba vietu atbrīvojiet no nevajadzīgiem priekšmetiem un materiāliem.

2. Eksperimentu sāciet tikai ar skolotāja atļauju.

4. Izpildiet tikai tos darbus, kuri paredzēti uzdevumā. Aizliegts izdarīt citus darbus, kas nav paredzēti uzdevumā, vai kurus nav ieteicis skolotājs.

5. Nenovērsiet savu un savu biedru uzmanību no darba ar nevajadzīgām sarunām.

6. Darbus izpildot, izmantojiet traukus, ierīces un reaktīvus, kuri atrodas uz jūsu galda. Ņemt traukus, ierīces, reaktīvus no citiem galdiem **aizliegts**.

7. Ķīmisko reaktīvu daudzumus eksperimentam ņemiet tik daudz, cik paredzēts darba aprakstā vai skolotāja norādījumos.

8. Pirms ņemiet reaktīvu, uzmanīgi izlasiet etiķeti uz reaktīva pudeles, lai novērstu kļūdīšanos.

9. Neņemiet ķīmiskos reaktīvus ar rokām. Šim nolūkam izmantojiet porcelāna karotītes, lāpstīņas, stikla irbulīšus.

10. Ielejiet šķidrumus vai iebēriet sausas vielas tikai virs papīra lapas uz galda, šķidras – virs vanniņas.

11. Pārlietos un pārbērtos reaktīvus nelejiet un neberiet atpakaļ traukā, kur atrodas pamata vielu daudzums.

12. Nemēģiniet ķīmiskos reaktīvus noteikt ar garšas palīdzību, jo tie visi lielākā vai mazākā mērā ir indīgi un var izsaukt saindēšanos.

13. Ožot reaktīvus, nenoliecieties pār pudeles kaklu un stipri neievelciet to tvaikus. Ar vieglu plaukstu kustību virs pudeles kakla novirziet tvaikus deguna virzienā un uzmanīgi ieelpojiet.

14. Visus eksperimentus, kuros izdalās kaitīgas gāzes un tvaiki, izdāriet tikai velkmes skapī, ventilācijai darbojoties.

15. Karsējot mēģenēs un kolbās šķidrumus, turiet mēģeņu un kolbu vaļējos galus prom no sevis un saviem biedriem.

16. Traukos ar verdošu šķidrumu (*kolbā, mēģenē*) neskatieties no augšas, vāroties var notikt šķidruma izšļakstīšanās, kam sekos nelaimes gadījums.

17. Traukus (*kolba, vārglāzes*) ar vārošu šķidrumu noņemiet no sildāmām ierīcēm uzmanīgi, aizsargājiet roku ar dvieli, neizdāriet asas kustības.

18. Lielus ķīmiskos traukus (*skalošas, stāvkolbas, lielas pudeles*) ar šķidrumiem pārvietojiet, ņemot tos ar abām rokām, kreisā – zem trauka pamatnes, labā – ap trauka kaklu, lai trauka kakla apmale atspiestos starp labās rokas īkšķi un rādītāja pirkstu.

19. Trauku ar karstu šķidrumu neaiztaisiet ar blīvu aizbāzni tik ilgi, kamēr šķidrumš nav atdzisis.

20. Karsējot šķidrumus, neatstājiet tos bez uzraudzības.

Atšķaidot koncentrētas skābes, uzmanīgi maisot, pielejiet mazām porcijām skābi ūdenim, nevis otrādi.

21. Atšķaidot koncentrētas skābes, sajaucot koncentrētas skābes, izlietojiet plānsienu stikla vai porcelāna ķīmiskos traukus.

22. Lai izvairītos no saindēšanās un mutes dobuma apdedzināšanas, koncentrētas skābes un sārms nesūciet pipetē ar muti. Šim nolūkam pipetei jāuzliek gumijas balons.

23. Visos gadījumos, izdarot mēģinājumus ar koncentrētām skābēm un sārmiem, lietojiet aizsargacenes un gumijas cimds.

24. Sārma izšķīdināšanai jālieto porcelāna trauks ar ūdeni, kurā maziem gabaliņiem, pastāvīgi maisot, iemet sārma. Sārma gabaliņus ņem ar pinceti vai tīģelknaiblēm.

25. Nejauši nolijušos sārms vai skābes tūliņ savāc un izlej speciāli tam paredzētā traukā.

26. Darbs ar organiskajiem šķīdinātājiem jāveic tikai velkmes skapī ar ieslēgtu ventilatoru.

27. Traukiem, kuros izdara eksperimentus ar organiskiem šķīdinātājiem, jābūt sausiem un tīriem.

28. Karsēt viegli uzliesmojošas un degošas vielas var tikai virs gaisa vai ūdens vannas.

29. Visos darbos, kur pielieto uzliesmojošus un degošus organiskus savienojumus – šķīdinātājus, tuvumā atrodosies degļi jānodzēš, bet elektrosildītāji ar vaļēju spirāli jāizslēdz.

30. Izpildot darbus, kuri saistīti ar organisko šķīdinātāju karsēšanu, nedrīkst bez uzraudzības atstāt darba vietu.

31. Pareizi rīkojieties ar velkmes skapi:

- velkmes skapja durvīm jābūt aizvērtām (*nolaistām*);
- velkmes skapja durvis drīkst pacelt tikai aparāta apkalpošanas brīdī un ne vairāk kā pusi no pilnā atvēruma;
- velkmes skapju paceltās durvis nostiprina ar palīgierīcēm.

32. Pareizi turiet mēģeni ar šķidrumu (*skābi, sārma vai citu ķīmisku vielu*) virs spirta degļa liesmas. Karsēšana jāveic piesardzīgi. Sākumā sakarsējiet mēģeni degļa liesmā, bet tālāk sildiet mēģeni liesmas augšējā daļā, nepieskaroties ar mēģenes galu deglim, lai mēģene neplīstu.

33. Ievērojiet personīgās higiēnas noteikumus. Tīriet rokas. Uz netīrām rokām un aiz neapgrieztiem nagiem var sakrāties kaitīgas vielas, kuras ar barību nokļūst organismā, un var izsaukt saindēšanos.

Strādājot ķīmijas kabinetos, nedzeriet ūdeni un neēdiet. Darbus beidzot, rūpīgi nomazgājiet rokas.

34. Ja darba laikā ievērojiet kādas novirzes aparātos, ierīcēs (*bojāts, plīsis, stikls u.c.*), pārtrauciet darbus un ziņojiet skolotājam.

/Laboratorijas

vadītājs/